

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. N. Mazur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, A. Malîi, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Miron Alexandru, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Miron Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Miron Alexandru, admisă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției, casată hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2019, Miron Alexandru s-a adresat în instanță cu acțiune către Republica Moldova, reprezentantă în instanțele de judecată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Miron Alexandru la judecare în termen legal a cauzei, încasarea prejudiciului moral în sumă de 240000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen legal a cauzei și suma de 6000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În motivarea acțiunii, Miron Alexandru a invocat că, la 25 mai 2017, a înaintat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o acțiune civilă în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen legal a cauzei, compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea dreptului încălcat.

Conform prevederilor art.4 alin.(4) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, cererea de chemare în instanța de judecată se examinează de către instanța de judecată sesizată în cel mult 3 luni de la depunerea ei.

La momentul depunerii prezentei acțiuni în instanță, cererea de chemare în

judecată încă nu era examinată.

În viziunea reclamantului instanța de fond a încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a acțiunii și în așa circumstanțe i-a fost violat dreptul la judecare în termen legal a cauzei, pentru care fapt potrivit Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 și solicită constatarea faptului încălcării dreptului la judecare a pricinii în termen legal, repararea prejudiciului moral în sumă de 240 mii lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), a fost admisă parțial acțiunea.

A fost constatat faptul încălcării dreptului lui Miron Alexandru la judecare în termen legal a cererii de chemare în judecată din 25 mai 2017.

A fost încasată de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Miron Alexandru suma de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2500 lei.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, acțiunea vizată a fost acceptată în procedură prin încheierea din 31 mai 2017, iar la data de 26 iulie 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, fiind astfel încălcat termenul de examinare de 3 luni.

Prin decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Miron Alexandru, admisă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției, casată hotărârea din 18 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut în hotărârea sa că, la originea prezentei cauze se află acțiunea cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile pornite la acțiunea reclamantului Miron Alexandru la 25 mai 2017 privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea dreptului încălcat. Deci, în speță sunt două acțiuni una primară și una secundară, dar ambele cauze vizează Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Potrivit raportului prezentat privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile, s-a constatat că, amânările ședințelor de judecată au avut loc la cererea participanților la proces, precum și în legătură cu neprezentarea lor la ședințele stabilite, neprezentarea raportului pe cauza nominalizată, au generat prelungirea termenului de judecare a cauzei. Materialele cauzei cu certitudine atestă faptul că, în instanța de fond cauza civilă s-a aflat spre judecare doar câteva luni, iar amânările ședințelor de judecată au avut loc la solicitarea atât a reclamantului cât și a pârâtului, și la examinarea cauzei nu au fost admise amânări nejustificate ale ședințelor de judecată sau fixarea unor termeni vădit de deplasați.

La 04 ianuarie 2021, Miron Alexandru, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, a contestat cu recurs decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 29 octombrie 2020, expediată părților la 08 decembrie 2020. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Miron Alexandru, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut și poate fi limitat de către autoritățile statului, în special, în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a unei căi de atac. Cu toate acestea, restricțiile legale pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului dat. În plus, astfel de limitări sunt conforme articolului 6 § 1 din Convenție numai în cazul în care urmăresc un scop legitim și în cazul în care există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (a se vedea cauza *Malahov vs Republica Moldova*, hotărâre din 07 iunie 2007, § 28; cauza *Sultan vs Republica Moldova*, hotărâre din 05 iunie 2018, § 24; cauza *Graciova vs Republica Moldova*, § 23 – 24).

Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauza *Marc Brauer vs Germania*, hotărâre din 01 septembrie 2016, § 34; cauza *Miessen vs Belgia*, hotărâre din 16 octombrie 2016, § 64; cauza *Samardžić vs Croația*, hotărâre din 20 iulie 2017, § 28; cauza *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, hotărâre din 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, în conformitate cu art. 433 lit. a¹), b), c) și d) al Codului de procedură civilă, instanța a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

În acest sens, art. 433 lit. c) al Codului de procedură civilă prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În același context, art. 75 alin. (1) din legea citată stabilește că, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură, statuează că profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

Iar, prevederile art. 25 din aceeași lege stipulează că licența pentru exercitarea profesiei de avocat se retrage în cazul neexercitării repetate, în decursul unui an, a atribuțiilor, dacă anterior avocatului i s-au aplicat sancțiuni disciplinare.

Verificând *ex-officio*, în temeiul prevederilor art. 433 al Codului de procedură civilă, condițiile de admisibilitate a recursului, Completul Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reține că potrivit [deciziei Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 07 decembrie 2020](#) avocatului Nicolae Daniliuc i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de retragerea a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, iar prin [decizia Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 10 martie 2021](#), a fost respinsă cererea prealabilă lui Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 07 decembrie 2020).

În aceeași ordine de idei se atestă că potrivit informației publicate de Ministerul Justiției, Nicolae Daniliuc nu este inclus în [Lista](#) avocaților cu drept de exercitare a activității pentru anul 2021.

Din această perspectivă, instanța de recurs subliniază că Nicolae Daniliuc a ignorat prevederile legale cu privire la împuternicirile reprezentantului și subiectul exercitării căii de atac. Mai mult, un raționament subsidiar rezidă în faptul că statutul de avocat prezumă că aceasta a fost în măsură să cunoască cerințele legii și modul de reprezentare în instanță. În esență, drepturile procedurale sunt însoțite, de obicei, de obligații procedurale (a se vedea cauza Zubac, ibidem, § 93). Astfel, reprezentantul recurentului trebuia să dea dovadă de vigilență la pregătirea dosarului pentru instanța de recurs și să se aștepte că aceste exigențe procedurale să fie aplicate întocmai cu scopul acestora. Or, în caz contrar, flexibilitatea excesivă manifestată de instanțele de judecată față de limitările analizate ar conduce la eliminarea cerințelor procedurale stabilite prin lege (a se vedea cauza Nicolae Popa vs România, hotărâre din 09 decembrie 2014, § 17, cauza Tence vs Slovenia, hotărâre din 31 mai 2016, § 31, cauza Parol vs Polonia, hotărâre din 11 octombrie 2018, § 38).

În lumina celor relatate, instanța de recurs este de părere că lipsa împuternicirilor a fost cauzat în întregime de comportamentul lui Nicolae Daniliuc, fiind încălcate obligațiile procedurale stipulate în articolul 437 alin. (3) al Codului de procedură civilă. De altfel, erorile procedurale ar fi putut fi evitate de la bun început și, ținând cont că acestea sunt, în principal, imputabile pentru Nicolae Daniliuc și, după caz, lui Miron Alexandru consecințele negative îi revin tot lor (a se vedea Zubac, ibidem, § 121).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) al Codului de procedură civilă. În atare condiții, nu a fost demonstrat că Nicolae Daniliuc și-a restabilit dreptul la exercitarea profesiei de avocat sau dacă actul de retragere a licenței a fost suspendat.

Conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată față de obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției. Deci, raportând raționamentele de mai sus la caracterul special al rolului Curții Supreme de Justiție, normele de drept procedural nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului Miron Alexandru de acces la un tribunal (a se vedea cauza Samardžić vs Croatia, hotărâre din 20 iulie 2017, § 31).

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul declarat de către Miron Alexandru, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae, nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. c) și articolul 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios

Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Miron Alexandru, reprezentat de avocatul Daniliuc Nicolae.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru